

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Faisala Husseiniho v právní věci žalobkyně: **K. P. V.**, zastoupená Mgr. Martinem Charvátlem, advokátem se sídlem Jana Babáka 2733/11, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 20. 3. 2025, č. j. 30 A 11/2025 - 23,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 6. 1. 2025, č. j. JMK 1675/2025, zamítl jako opožděné odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Městského úřadu Znojmo (dále jen „*městský úřad*“) ze dne 25. 9. 2023, č. j. MUZN 204075/2023 (dále jen „*prvostupňové rozhodnutí*“). Posledně zmíněním rozhodnutím městský úřad žalobkyni podle § 129 odst. 1 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, nařídil odstranění stavby „*Přístavba objektu rodinné rekreace č.ev. X včetně betonového oplocení mezi sousedními parcelami*“.

[2] Žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného podala žalobu u Krajského soudu v Brně (dále jen „*krajský soud*“), který ji usnesením ze dne 20. 3. 2025, č. j. 30 A 11/2025 - 23,

pro opožděnost podle § 46 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) odmítl.

[3] Krajský soud konstatoval, že v posuzované věci se neuplatní obecná dvouměsíční lhůta pro podání žaloby podle § 72 odst. 1 s. ř. s., nýbrž speciální lhůta upravená v § 306 odst. 1 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon (dále jen „*stavební zákon z roku 2021*“). Rozhodnutí žalovaného bylo žalobkyni doručeno dne 7. 1. 2025, a lhůta pro podání žaloby proti tomuto rozhodnutí tedy uplynula dne 7. 2. 2025. Je tak zjevné, že žaloba doručená krajskému soudu dne 26. 2. 2025 byla podána opožděně.

[4] Proti usnesení krajského soudu podává žalobkyně (dále jen „*stěžovatelka*“) kasační stížnost, jejíž důvod podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[5] Stěžovatelka předně uvádí, že žalobu podala proto, že krajský soud dříve (usnesením ze dne 21. 2. 2025, č. j. 30 A 4/2025 - 15; pozn. NSS) odmítl její žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 12. 2024, č. j. JMK 174315/2024 [kterým bylo zamítnuto stěžovatelčino odvolání proti rozhodnutí městského úřadu o neprominutí zmeškání úkonu (podání odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí) – pozn. NSS]. Krajský soud dřívější žalobu stěžovatelky odmítl proto, že rozhodnutí o neprominutí zmeškání úkonu nelze ve správním soudnictví přezkoumat samostatně, ale až v rámci žaloby proti rozhodnutí, jímž správní orgán pro opožděnost zamítne samotné odvolání. Stěžovatelka v nynější žalobě napadá zejména rozhodnutí o neprominutí zmeškání úkonu; pokud by jí bylo zmeškání lhůty k podání odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí prominuto, nebylo by nutné se vůbec zabývat otázkou aplikace speciální lhůty k podání žaloby podle § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021.

[6] Rozhodnutí o neprominutí zmeškání úkonu je dle stěžovatelky rozhodnutím správního orgánu vydaným podle správního řádu, a nejedná se tak o rozhodnutí podle stavebního zákona z roku 2021, na které lze aplikovat zkrácenou lhůtu pro podání žaloby. Žalobou přitom stěžovatelka napadá především rozhodnutí o neprominutí zmeškání úkonu. Krajský soud se tak měl nejprve zabývat částí žaloby napadající rozhodnutí o neprominutí zmeškání úkonu, u které se uplatní obecná lhůta pro podání žaloby podle § 72 odst. 1 s. ř. s.

[7] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[8] Nejvyšší správní soud nejdříve hodnotil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 102, věta první s. ř. s.), proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatelka je řádně zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[9] Kasační stížnost není důvodná.

pokračování

[10] Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. *žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručáním písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou.*

[11] Podle § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 *žalobu proti rozhodnutí stavebního úřadu, s výjimkou rozhodnutí o přestupku, lze podat do 1 měsíce poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno.*

[12] Podle § 330 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 *řízení a postupy zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.*

[13] Podle § 331 stavebního zákona z roku 2021 *soudní řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.*

[14] Nejvyšší správní soud se otázkou aplikace § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021, upravujícího lhůtu pro podání žaloby proti rozhodnutí stavebního úřadu, opakovaně zabýval. V nynější věci neshledal důvod se od dosavadní judikatury odchýlit.

[15] Lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu je obecně upravena v § 72 odst. 1 s. ř. s. Speciální úprava žalobní lhůty obsažená v § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 nabyla účinnosti dne 1. 1. 2024, s ohledem na § 331 ve spojení s § 334a odst. 3 větou druhou téhož zákona však byla aplikovatelná až na řízení zahájená ode dne 1. 7. 2024. V nyní posuzované věci je nesporné, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno dne 6. 1. 2025 a doručeno stěžovateli dne 7. 1. 2025; **k vydání i doručení rozhodnutí žalovaného tedy došlo již v době účinnosti stavebního zákona z roku 2021 i aplikovatelnosti § 306 tohoto zákona.** Judikatura Nejvyššího správního soudu dospěla k závěru, že v takovém případě se uplatní lhůta pro podání žaloby zakotvená v § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021, a žaloba tudíž musí být podána do jednoho měsíce od doručení rozhodnutí stavebního úřadu (srov. rozsudky ze dne 9. 4. 2025, č. j. 1 As 10/2025 - 34, ze dne 17. 4. 2025, č. j. 1 As 25/2025 - 30, a ze dne 22. 4. 2025, č. j. 1 As 247/2024 - 90; všechna zde citovaná judikatura tohoto soudu je dostupná na www.nssoud.cz). Výše uvedená právní úprava ani nedává jinou možnost výkladu než tu, že v nyní posuzované věci (ve které bylo žalobou napadené správní rozhodnutí vydáno a doručeno již v době aplikovatelnosti nové právní úpravy) se plně uplatní § 306 stavebního zákona z roku 2021. V nynějším případě tedy lhůta marně uplynula dne 7. 2. 2025 a krajský soud žalobu, která mu byla doručena až dne 26. 2. 2025, správně jako opožděnou odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[16] Na výše uvedené nemá vliv konkrétní obsah žalobních námitek, které v nynější věci vskutku směřovaly převážně proti neprominutí zmeškání lhůty k podání odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí. Pro posouzení, zda se použije obecná či speciální žalobní lhůta je rozhodné pouze to, jaké rozhodnutí žaloba napadá, nikoli jaké žalobní námítky jsou proti tomuto rozhodnutí uplatněny či zda tyto námítky míří proti jinému souvisejícímu (podkladovému) rozhodnutí. V tomto případě stěžovatelka v žalobě jako napadené rozhodnutí označila rozhodnutí žalovaného o zamítnutí odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí, kterým jí městský úřad nařídil odstranění stavby (viz část I. žaloby). Napadené rozhodnutí je tak nepochybně *rozhodnutím stavebního úřadu* ve smyslu § 306 odst. 1 stavebního řádu z roku 2021, a proto byla stěžovatelka povinna žalobu podat v souladu s tímto ustanovením ve lhůtě 1 měsíce od doručení tohoto

rozhodnutí. Ačkoli zákonodárce v § 306 stavebního zákona z roku 2021 používá pojem *stavební úřad*, z kontextu tohoto ustanovení (zejména pak použití pojmu v souvislosti se soudním přezkumem rozhodnutí zmiňovaného správního orgánu) je zřejmé, že jde pouze o neobratnou formulaci zákonodárce. Rozhodnutím stavebního úřadu je tak nepochybně myšleno konečné rozhodnutí správního orgánu ve věci, v projednávaném případě rozhodnutí žalovaného jako odvolacího správního orgánu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2024, č. j. 3 As 183/2024 - 26; byť byl tento rozsudek zrušen nálezem Ústavního soudu ze dne 26. 3. 2025, sp. zn. I. ÚS 3241/24, důvody zrušení se vztahovaly pouze k posuzování běhu lhůty pro podání žaloby proti rozhodnutí stavebního úřadu a nedotýkají se výše uvedených závěrů).

[17] Pro úplnost Nejvyšší správní soud konstatuje, že na výše uvedené nemají vliv ani závěry již výše zmiňovaného nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3241/24 (citované rozhodnutí je dostupné na www.usoud.cz). V tehdy projednávané věci bylo rozhodnutí Magistrátu města Plzně (žalovaného) tehdejší stěžovatelce doručeno ještě za účinnosti obecné úpravy lhůt dle § 72 odst. 1 s. ř. s., kdy ještě nebyla aplikovatelná zvláštní úprava žalobních lhůt podle § 306 stavebního zákona z roku 2021 (tj. před 1. 7. 2024), a žaloba byla podána již v době aplikovatelnosti zvláštní úpravy žalobních lhůt dle stavebního zákona z roku 2021 (tj. po 1. 7. 2024). V takové situaci Ústavní soud shledal, že použití nové právní úpravy je porušením práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod. V nynější věci však nebylo „*nepravě retroaktivně zkráceno dříve vzniklé právo stěžovatelky podat žalobu ve lhůtě dvou měsíců, tedy za dříve stanovených podmínek*“ (srov. citovaný náleze sp. zn. I. ÚS 3241/24). Stěžovatelce bylo oproti věci řešené citovaným nálezem Ústavního soudu rozhodnutí žalovaného doručeno **již v době aplikovatelnosti stavebního zákona z roku 2021**. V okamžiku doručení tohoto rozhodnutí jí také podle účinné právní úpravy (§ 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021) vzniklo právo podat žalobu ve lhůtě jednoho měsíce; právo podat žalobu ve dvouměsíční lhůtě dle § 72 odst. 1 s. ř. s. jí s ohledem na okamžik doručení rozhodnutí žalovaného vůbec nevzniklo. Aplikace nové právní úpravy lhůt pro podání žaloby proti rozhodnutí stavebního úřadu na lhůty započaté po účinnosti této nové právní úpravy tedy není v rozporu se závěry nálezu sp. zn. I. ÚS 3241/24 (srov. již výše citovaný rozsudek č. j. 1 As 247/2024 - 90). Nadto, Ústavní soud v odkazované věci nepřistoupil ke zrušení § 306 stavebního zákona z roku 2021 a v odstavci 35 citovaného nálezu uvedl, že soudní řízení zahájená za účinnosti nové právní úpravy se budou touto novou úpravou řídit, což jen podporuje výše uvedený závěr kasačního soudu.

[18] Nejvyšší správní soud připouští, že proces rekodifikace stavebního práva byl komplikovaný, avšak podstatné je, že stavební zákon z roku 2021 byl ve Sbírce zákonů publikován již dne 29. 7. 2021, včetně zvláštního pravidla o zkrácení lhůty k podání správní žaloby v § 306 a přechodného ustanovení v § 331. Aplikovatelnost této části byla následně odložena až na 1. 7. 2024 zákonem č. 152/2023 Sb. (část I, bod 419), který nabyl účinnosti 1. 7. 2023. Nejvyšší správní soud tak konstatuje, že stěžovatelka (respektive její zástupce) měli dostatek času seznámit se s obsahem nové právní úpravy (včetně změny žalobní lhůty) a s jejím datem účinnosti. Dále je nutné zdůraznit, že stěžovatelka byla právním profesionálem zastoupena již při podání žaloby ke krajskému soudu, nedošlo tedy k tomu, že by (jakožto právní laik) vlastním pochybením promeškala lhůtu, v níž mohla podat žalobu. Nicméně, ani pokud by stěžovatelka v řízení před krajským soudem zastoupena nebyla, bylo její povinností dodržovat zákonné lhůty. V souladu se zásadou *vigilantibus iura*

pokračování

scripta sunt totiž platí, že každý je povinen hledět si svých práv, tedy i domáhat se soudní ochrany v zákonné lhůtě (shodně viz rozsudek tohoto soudu ze dne 20. 3. 2025, č. j. 3 As 250/2024 – 21). V opačném případě mu jde jeho nevědomost ohledně aktuálně účinné úpravy k tíži.

[19] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, zamítl ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.

[20] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by měl procesně úspěšný žalovaný, kterému však v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 11. září 2025

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu